

MARIENBORG LANGDYSSE

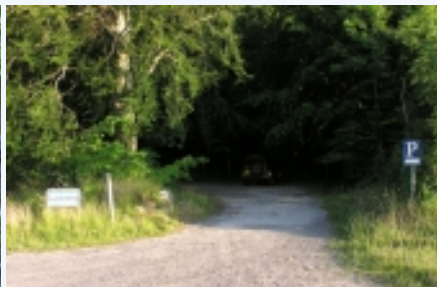
4780 Stege

Marienborg langdysse i skoven nord for Marienborg Gods. Her set fra vest med den ejendommelige store bautasten i højens sydvestlige ende.

Langdysse set fra nord.

Parkeringspladsen i nordkanten af skoven ved Langdysse's gravkammer set fra sydvest. Marienborg.

Administration

Ejerforhold Privatejet
Oprettet 2011
Sidste rettelse 02-2011
Tilsyn og beskadigelser Kulturarvsstyrelsen - [KUAS](#)
Pleje, skiltning og 100 m.-zone [Vordingborg Kommune](#)
FREDNINGSNR. [4228-6](#)
STEDNR. [050503-96](#)

Find Fortidsmindet med GPS

GPS Breddegrad 54.943419
Længdegrad 12.203826
UTM-system E 705196 N 6093193

Beskrivelse

I skoven nord for Marienborg Gods på Møn ligger en idyllisk og ganske speciel langdysse. Den er ikke som alle andre: Af form er den nærmest langoval orienteret nordøst - sydvest og med store oprejste bautasten i begge ender. Midt i højen ses et smalt rektangulært stenopbygget gravkammer sat af 3 bæresten, hvor over der ligger en stor flad bæresten.

Marienborg langdyssen i skoven nord for Marienborg Gods. Her set fra vest med den ejendommelige store bautasten i højens sydvestlige ende.

Ved første øjekast kan langdyssen ligne et rigtigt gravanlæg fra bonde- stenalderen, men det er ej tilfældet. Langdyssen blev rejst af godsejer Charles Francois Bosc de la Calmette omkring 1790 som led i anlæggelsen af et romantisk, engelsk inspireret haveanlæg omkring Marienborg. Kunstige fortidsminder - gravanlæg eller små templer - indgik ofte i sådanne haver. Oprindeligt var det mest oldtidsanlæg fra den klassiske græske eller italienske oldtid man kopierede, men som følge af den begyndende nationale interesse for vores egen fortid i 1700-tallet, blev også elementer herfra kopieret.

Langdyssen set fra nord.

Godsejer Calmette var af hollandsk afstamning, opvokset i Portugal og han erhvervede Marienborg i 1776. Efter hans død i 1781 arvede sønnen Pierre A. P. de la Calmette godset som han besad indtil 1821. Calmette var meget historisk interesseret og forestod blandt andet den første undersøgelse af den store jættestue Klekkendehøj. På Marienborg samlede Calmette en stor mængde fund fra områdets fortidsminder. Fundene blev efter hans død i 1803 overgivet til Nationalmuseet, hvor de udgjorde en god del af grundlaget for museets samlinger.

Parkeringspladsen i nordkanten af skoven ved Marienborg.

Calmettes store interesse for fortiden hindrede ham dog ikke i at tage sten fra originale oldtidsgrave til brug for opførelsen af den kunstige langdysse i Marienborgs romantiske have. Den næsten 3 m. store bautasten i langdyssens sydvest-ende skulle således efter sigende oprindeligt have stået på Askeby mark og blev herfra slæbt til Marienborg med et forspand på ikke mindre end 16 heste. Gravkammerets store, flade dæksten skulle tilsvarende være hentet fra en nu nedlagt langdysse på Røddinge mark.

Langdyssens gravkammer set fra sydvest.

Denne stenhugst illustrerer på bedste vis den skæbne, som overgik de fleste af de danske storstensgrave forud for den lovmæssige beskyttelse som den første Naturfredningslov gav i 1937. De fleste sten fra gravene blev genbrugt i byggeri og anlægsarbejder - men altså også i lyd anlæg som ved Marienborg. Storstensgravene var for eksempel storleverandør til opførelsen af de mange romanske stenkirker i 1200-tallet og utallige dysser og jættestuer er blevet slået til skærver til brug som for eksempel vejfyld eller ved anlæggelsen af jernbaner.

Bautasten og langdysse set fra syd.

Parken ved Marienborg var et af datidens flotteste eksempler på romantisk havekunst i Danmark og Calmette anlagde også en tilsvarende have ved hans sommerbolig Liselund på Østmøn. To haver er som absolut stadig er et besøg værd!

Langdyssen set fra øst.

Bautastenen ved sydvest-enden set fra nordvest.

Fra Marienborg Park.

